

Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän purkaminen

Kunnanhallitus 11.05.2023 § 186
128/00.01.00/2023

Pelkosenniemen valtuusto on päättänyt 16.12.2021 § 100 esittää Savukosken kunnalle, että Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä puretaan 1.1.2023 alkaen terveystalouden siirtyessä hyvinvointialueelle sote-voimaanpanolain mukaisesti. Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien edustajat ovat neuvotelleet 14.11.2022 Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän purkamisesta valtuuston päätösten (12/2021) edellyttämällä tavalla ja todenneet, että kuntayhtymän purkamista ei ehditä tehdä vuoden 2022 loppuun mennessä.

Valtuusto on päättänyt 15.12.2022 § 109 hyväksyä Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän päivitetyn perussopimuksen, jolla kuntayhtymä muutettiin kiinteistökuntayhtymäksi. Valtuusto hyväksyi myös kuntayhtymän talousarvion vuodelle 2023 (15.12.2022 § 110). Kuntayhtymään ei jäänyt henkilökuntaa ja yhtymähallituksen asioiden käsittely on tapahtunut puheenjohtajan selostuksesta. Tarkoitus on ollut, että Pelkosenniemen kunta hoitaa kuntayhtymän kiinteistöhuollon ja Savukosken kunta talous- ja hallintopalvelut jäsenkuntien sopimuksen mukaisesti. Pelkosenniemen-Savukosken kiinteistökuntayhtymän toimintaa ei ole täysin kyetty hoitamaan edellä esitetyllä työnohjauksella.

Savukosken kunnanhallitus on päättänyt 27.3.2023 § 49 esittää Pelkosenniemen-Savukosken kiinteistökuntayhtymän jaosta Pelkosenniemen kunnalle 220 000 €:n laskun. Päätöksessä esitetään, että kun Pelkosenniemen kunta on maksanut ko. laskun, tehdään jakosopimus, jolla kiinteistöjen / osuuksien omistus velkoineen siirtyvät Pelkosenniemen ja Savukosken kunnille, sen mukaan kumman kunnan alueella ne sijaitsevat. Jaon jälkeen tehtävän kuntayhtymän loppuselvityksen laatimisen yhteydessä tarkentuu lopullinen tasaussumma, jonka mukaan hoidetaan kuntien välinen lopullinen rahaliikenne.

Savukosken kunnanhallituksen päätöksen mukaan maksu perustuu perussopimukseen, jonka mukaan kummankin kunnan valtuustot ovat päättäneet purkaa kuntayhtymän mahdollisimman pikaisesti. Jako ja esitettävä lasku perustuvat Perussopimuksen 23.3 §:ään, jonka mukaan yksiselitteisesti jäsenkunnat ovat velvolliset maksamaan erotuksen jäsenosuuksien mukaan. Kuntien pääomat ovat samankokoiset, joten Pelkosenniemen tulee maksaa laskujen mukainen ero Savukosken kunnalle (Savukosken kh 27.3.2023 § 49) .

Pelkosenniemen kunta on ilmoittanut kiistävänsä laskun perusteettomana. Pelkosenniemen kunnan käsityksen mukaan, toisin kuin Savukosken kunnanhallituksen päätöksessä todetaan, kuntayhtymän perussopimuksella ei ole päätetty purkaa kuntayhtymää. Ei ole olemassa myöskään muuta kuntien välistä sopimusta, johon lasku perustuisi.

Savukosken kunnanhallitus on päättänyt 17.4.2023 § 71 yksipuolisesti, että Savukosken kunta enää hoitaa kiinteistökuntayhtymän talousasioita 31.5.2023 jälkeen.

Pelkosenniemen kunta on pyytänyt tilintarkastusyhteisö BDO:lta selvityksen Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän purkamisen vaihtoehtoisista toteutustavoista. Luottamuksellinen 26.4.2023 päivätty selvitys on lähetetty yhtymähallitukselle. Yhtymähallituksen 3.5.2023 kokouksen yhteyteen oli järjestetty selvityksen esittelytilaisuus, joka ei toteutunut. Kokouksen jälkeen yhtymähallituksen edustajat keskustelivat kuntayhtymän purkamisesta ja sen vaihtoehtoista.

Kuntayhtymä voidaan purkaa kahdella vaihtoehtoisella tavalla: 1) toinen jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä ja 2) molemmat jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän purkamisesta samanaikaisesti. BDO:n selvityksessä on kuvattu tiekartta purkamisen eri vaiheista.

Kuntayhtymän purkamiseen tarvitaan purkusopimus, jonka jäsenkuntien valtuustot käsittelevät. Purkusopimuksessa sovitaan muun muassa kuntayhtymän varojen ja velkojen sekä omaisuuden jakamisesta. Mikäli purkusopimuksesta ei päästä yhteisymmärrykseen jäsenkuntien kesken, voi jäsenkunta erota kuntayhtymästä, eikä kuntayhtymän toiminta voi jatkua vain yhden jäsenkunnan toimesta. BDO:n näkemyksen mukaan yhtymähallituksella on tällöin lakisääteinen velvollisuus aloittaa selvitysmenettely, jolla kuntayhtymän toiminta ajetaan alas, velat maksetaan, omaisuus realisoidaan ja nettovarallisuus jaetaan peruspääomaosuuksien suhteessa.

Kuntayhtymän perussopimuksen (kvalt 15.12.2022 § 109) luvun 6 § 23 mukaan

- Kuntayhtymän vapaaehtoisesta purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.
- Kuntayhtymän purkautuessa yhtymähallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.
- Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa.
- Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.
- Kuntayhtymän purkautuessa omaisuuden arvo määritetään erillisen selvityksen perusteella. Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen.
- Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

Esityslistan oheismateriaalina ovat Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän perussopimus ja Savukosken kunnanhallituksen edellä mainitut päätökset. Erittely kuntayhtymän varoista ja veloista tuodaan kunnanhallituksen kokoukseen.

BDO:n selvitys kuntayhtymän purkamisvaihtoehtoista on lähetetty Pelkosenniemen kunnanhallitukselle erillisessä sähköpostissa.

Valmistelija

Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää

1) esittää valtuustolle, että Pelkosenniemen kunta esittää Savukosken kunnalle, että Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymä puretaan 30.6.2023.

2) esittää Savukosken kunnalle, että yhtymähallitus perussopimuksen mukaisesti valmistelee esityksen kuntayhtymän purkusopimuksesta siten, että se on Pelkosenniemen valtuuston käytettävissä 15.6.2023 kokouksessa

3) esittää Savukosken kunnalle 3.5.2023 käytyyn keskusteluun pohjautuen, että kuntayhtymän purkamisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- kiinteistöt jaetaan siten, että ne siirtyvät niihin kuntien omistukseen, joiden alueella ne sijaitsevat,
- kiinteistöjen arvostuksessa käytetään tasearvoa,
- kiinteistöihin kohdistuvat lainat siirtyvät niiden kuntien vastuulle, joihin lainat kohdistuvat ja lainojen erotus kompensoidaan kuntayhtymän kassasta

4) esittää yhtymähallitukselle, että se hankkii talouspalvelut ostopalveluna, mikäli Savukosken kunta ei kykene palvelua sovitusti tuottamaan

5) todeta, että mikäli valtuusto hyväksyy kuntayhtymän purkamisen (kohta 1) ja että näin ollen molemmat jäsenkunnat ovat päättäneet kuntayhtymän purkamisesta, esittää yhtymähallitukselle, että mikäli kunnat eivät pääse yhteisymmärrykseen kuntayhtymän varojen ja velkojen jakamisesta 15.6.2023 mennessä, yhtymähallitus käynnistää selvitysmenettelyyn, jolla kuntayhtymän toiminta ajetaan alas, velat maksetaan, omaisuus realisoidaan ja nettovarallisuus jaetaan peruspääomaosuuksien suhteessa. Kuntayhtymän kiinteistöt tulee myydä kuntalain 130 § mukaisella avoimella tarjouskilpailulla, johon voivat osallistua mitkä tahansa tahot.

Käsittely

Erittely kuntayhtymän varoista ja veloista tuodaan kunnanhallituksen kokoukseen.

Varajäsenten paikalle saapumisen takia pykälä päätettiin käsitellä pykälän § 185 *Maanhankinta / Maanmyyntirajous tilasta Männistö* jälkeen.

Markku Kankaanranta ja Kati Nenonen jääväsivät itsensä ja poistuivat kokouksesta esteellisenä pykälän käsittelyn ajaksi 18:06- 18:34

Markku Kankaanrannan tilalle kokoukseen saapui hänen henkilökohtainen varajäsen Anna-Kaisa Luoma-aho 18:06- 18:34

Kati Nenosen tilalle kokoukseen saapui hänen henkilökohtainen varajäsen Hilikka Orava 18:06-18:34

Sari Niemi poistui kokouksesta 18:06

Sari Niemi palasi kokoukseen 18:23

Pykälän käsittelyn ajan puheenjohtajana toimi Mikael Helistenkangas.

Suoritettiin nimenhuuto läsnäolijoiden todentamiseksi. Läsnä neljä (4) varsinaista jäsentä ja kaksi (2) varajäsentä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Tiedoksi

Valtuuston esityslistalle 19.5.2023

Muutoksenhaku

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.